

Dr. Lontai Lajos nyá. altábornagy

Dr. Földes Ferenc nyá ezredes

A HONVÉDELMI MINSZTERIUM KÖZGAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI HIVATAL VALAMINT JOGELŐDJEINEK TÖRTÉNETE

IV. rész

X. Fejezet

A HM Közgazdasági és Pénzügyi Ügynökség létrehozása és működése 2007-től 2010. közepéig

Az időszak jeles eseményei közül ki kell emelni a –hagyományos értelemben vett– haderőreform befejező szakaszát s ennek keretében a Magyar Honvédség tartósan ígérkező létszámviszonyait, szervezeti struktúráját és díszlokációja kialakítását.

Megváltozott a HM tárca, illetve a katonai felső vezetés struktúrája. 2006. második felében a HM kabinetfőnök és szakállamtitkári funkciók váltják a korábbi közigazgatási államtitkári és helyettes államtitkári beosztásokat. Az államháztartás hatékony működését elősegítő szervezeti átalakításról és az azokat megalapozó intézkedésekről szóló 2118/2006. (VI. 30.) Korm. határozat korszakos jelentőségű döntéseket tartalmaz a pénzügyi és számviteli szolgálat működését illetően.

A HM és az MH pénzügyi és számviteli rendszerére közvetlenül kiható döntések közül ki kell emelni:

- a HM hivatalai és háttérintézményei (köztük a HM PSZSZ) működésének vizsgálatára működésére vonatkozó elvi döntést;
- az MH Összhaderőnemi Parancsnokság létrehozását, több középírányító parancsnokság megszüntetését és
- a központi egészségügyi szolgáltató szervezet létrehozására vonatkozó döntést (több honvédségi kórház és szanatórium megszüntetésével, illetve részbeni vagy teljes beolvasztásával).

A tárgyalt időszak második felére (2009. év) világméretű, súlyos gazdasági és pénzügyi válság bontakozik ki. A Kormány válságkezelő programja nem hagyja érintetlenül a Honvédséget sem. Jellemző példa erre az ún. 13. havi illetmény (illetve 13. havi nyugdíj)

megszüntetése, majd ennek negatív hatását enyhítő intézkedések és nem utolsósorban a különféle fejlesztési programok befagyasztása.

A 2010-es parlamenti választásokat követően megalakuló új Kormány a minisztériumok átalakítása keretében a katonai felső-vezetés átalakítását is végrehajtja, visszaállítja (parlamenti) államtitkári és a közigazgatási államtitkári posztot illetve a helyettes államtitkári tisztségeket.

A Honvédelmi Minisztérium három helyettes államtitkári posztja a következő:

- HM védelemgazdasági helyettes államtitkár,
- HM jogi és igazgatási helyettes államtitkár,
- HM védelempolitikai és védelmi tervezési helyettes államtitkár.

A HM KPÜ a védelemgazdasági helyettes államtitkár irányítása alá kerül.

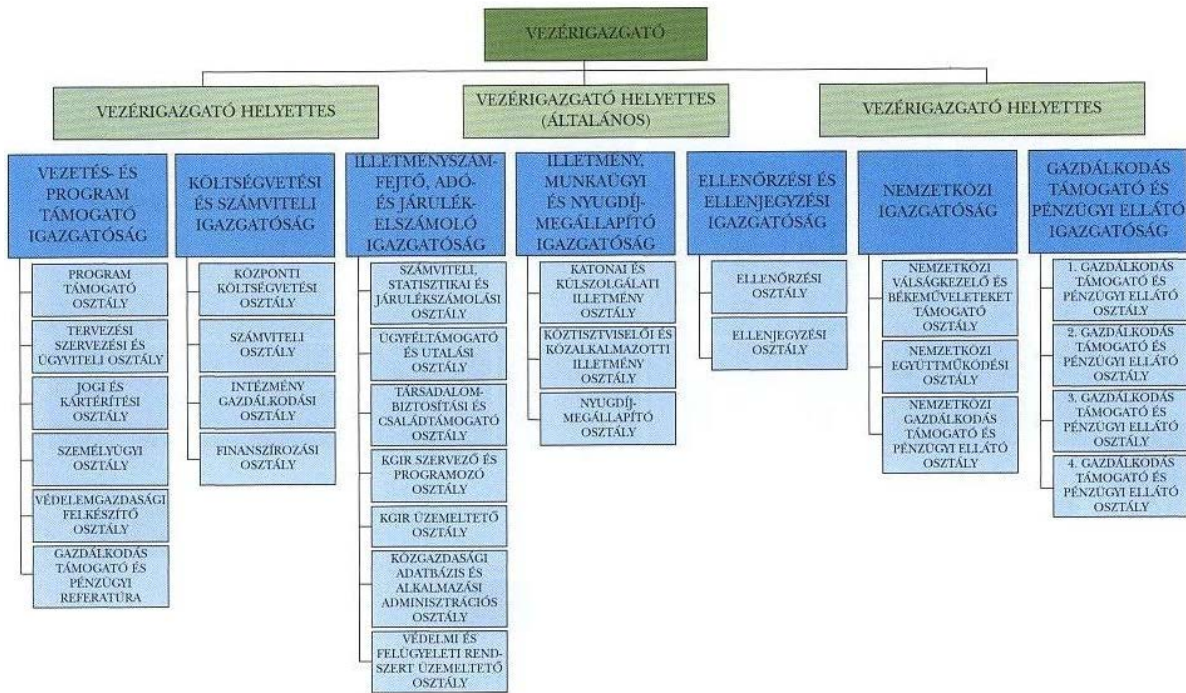
Szakma-történeti szempontból igen fontos esemény volt a Pénzügyminisztérium megszüntetése és „integrálása” a Nemzetgazdasági Minisztériumba, így – többek között – a Magyar Államkincstár illetve az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal is az új minisztérium felügyelete alá kerül. A Szociális és Munkaügyi Minisztérium feladatai a Nemzeti Erőforrás Minisztériumba épülnek be. (2010. évi XLII. tv.)

1.) A HM PSZSZ megszűnésének és a HM Közgazdasági és Pénzügyi Ügynökség (HM KPÜ) létrehozásának körülményei

A 2118/2006. (VI.30.) Korm. Határozat arra kötelezte az érintett minisztereket, hogy költségvetési szerveik hatékonyabb működése – a költségvetési hiány csökkentése – érdekében szervezeti korszerűsítést, létszámcsökkentést hajtsanak végre. A konkrét szervezési feladatokat többek között a 96/2006. (HK. 19.) HM utasítás fogalmazta meg.

A HM utasításnak megfelelően a HM KPSZH főigazgatójának kellett javaslatot kidolgozni a létrehozásra kerülő szervezet feladatrendszerére, felállításának rendjére és ütemezésére, továbbá a megszűnő szervezetek megszüntetésével kapcsolatos feladatok végrehajtási rendjére.

A javaslat szerint a HM KPSZH, a HM 1.sz. TPSZI, a HM 2.sz. TPSZI és a HM PSZNYI, mint önálló jogi személyiségű költségvetési szerv megszűnik. Feladataikat egyetlen – új elnevezésű intézmény – a HM Közgazdasági és Pénzügyi Ügynökség (HM KPÜ) létrehozásával kell megoldani. Az új szervezeti struktúrában a szakterületre rendszeresített 760 fős létszámot 500 (525) főre kell csökkenteni. Az új szervezeti struktúra létrehozásával – a szervezetek számának csökkenésén túl – a kiszolgáló szervezeti elemek és vezetési szintek is csökkennek. Az új szervezet felelősségi körébe tartozó szakfeladatok igazgatósági szintű szervezeti elemekben kerülnek végrehajtásra, az igazgatóságokon belül szakmai osztályok működnek. A vezetői szintek a megfogalmazott elvárásoknak megfelelően csökkennek, a végrehajtói-, középírányítói-, illetve felsőszintű gazdálkodói szakfeladatok egy szervezetbe kerülnek integrálásra.

A HM Közgazdasági és Pénzügyi Ügynökség 2007. január 01-i szervezeti felépítése

Az új szervezet által ellátott honvédelmi (gazdálkodó) szervezetekhez munkavégzésre kikülönített pénzügyi és számviteli referatúrák – mint Gazdálkodás Támogató és Pénzügyi Ellátó Referatúrák (GTPER) – betagozódnak a létrehozott új szervezeti rendszerbe, melyek a HM KPÜ Gazdálkodás Támogató és Pénzügyi Ellátó Igazgatóság (GTPEI) szervezeti elemeit képezik. Az új struktúra az eddigihez hasonló mértékű „jelenléte” tart fenn a katonai szervezetek szintjein.

2.) Az új szervezeti struktúrával szembeni követelmények

Rendkívül fontos volt, hogy az új szervezeti struktúrára történő átállás alatt is zavartalan legyen a pénzügyi és számviteli feladatok végrehajtása, különösen a személyi állomány pénzbeni járandóságai megállapítása és folyósítása, s hogy a honvédelmi szervek időben teljesítsék fizetési kötelezettségeiket. Ne legyen fennakadás a költségvetési tervezési és finanszírozási folyamatokban. A számviteli rendszer biztosítsa a megszűnő szervezetek zavartalan végelszámolását és az új „nyilvántartások” megnyitását.

Követelményként fogalmazódott meg, hogy az új szervezet lényegesen kisebb létszámmal, legalább olyan színvonalon és költség-hatékonyan lássa el a jogelőd szervezettől átvett minden feladatot, mint a korábbi szervezet.

Alapvető célkitűzés volt, hogy a vezetési szintek csökkenésével és a szervezeti integrációval egyszerűsödjön, és legyen átláthatóbb a pénzügyi és számviteli szolgálat tevékenysége. Szűnjenek meg a párhuzamos „feladat-ellátási” munkafolyamatok. Legyenek egyértelműek a hatáskörök. Erősödjön a preventív ellenőrzési funkció.

Az informatikai lehetőségek jobb kihasználásával legyen gyorsabb, pontosabb a honvédelmi szervek minden szintjén a „pénzügyi biztosítás”, szűkebb értelemben az információ ellátás.

Olyan irányú szemléletváltásra volt szükség, amelyben a pénzügyi és számviteli szervek munkastílusában erősödik az „ügyfélbarát” feladatvégzés.

Megfogalmazódtak azok az elvárások is, amelyek szerint a pénzügyi és számviteli szervek tevékenységében erősödni kell a „katonai” jellegnek, és erősödjön az új szervezetnek a katonai gazdálkodás „felsőszintű irányításában” betöltött szerepe is.

Ezen követelmények és célkitűzések konkrét megfogalmazást nyertek az alapvető vezetési okmányokban, a 119/2006. HM határozattal kiadott Alapító okiratban, a Szervezeti és Működési Szabályzatban, a Hatásköri Jegyzékben és más belső szabályozókban (PI. Kollektív Szerződés, a Munkaköri jegyzékek, Vészhelyzeti terv. stb.). Teljesülésük és megvalósulásuk nyomán követhető az azóta is rendszeresen, évenként megtartásra kerülő „Évértékelő, feladatszabó” értekezletek dokumentációiban.

3.) A HM KPÜ szervezeti felépítése

A 2007. január 1-jével alapított, integrált pénzügyi és számviteli szerv helye és szerepe a HM tárca vezetési és irányítási rendszerében a korábbiakhoz képest lényegében nem változott.

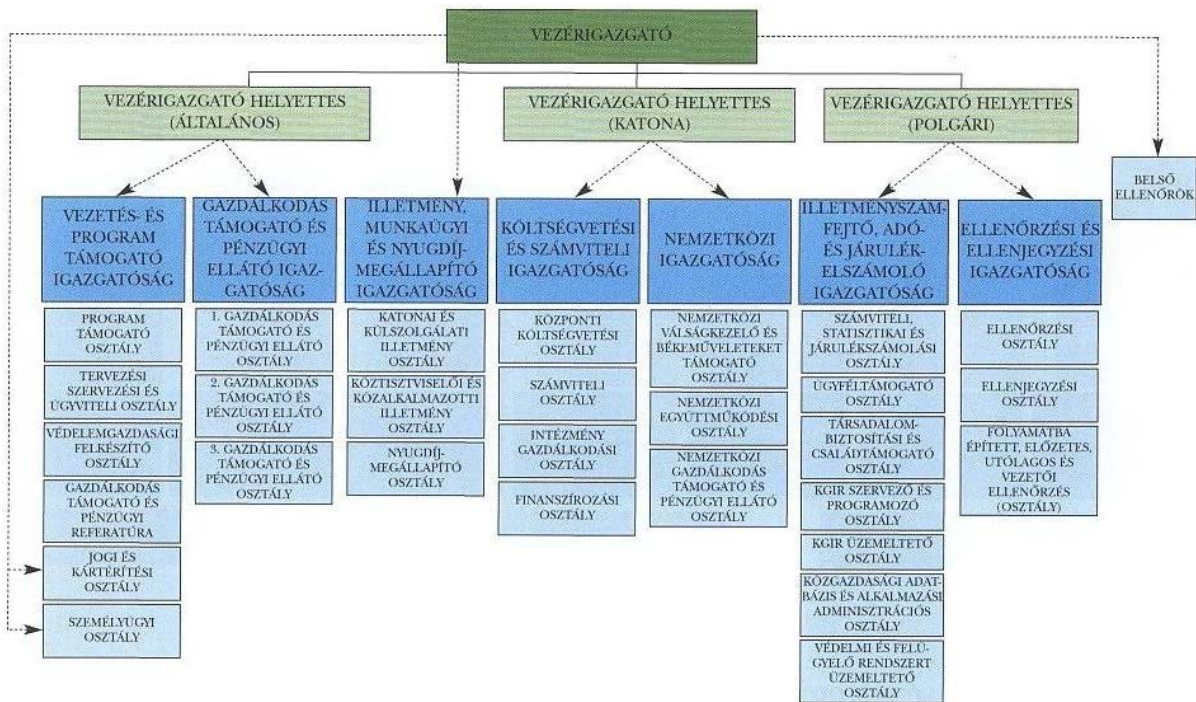
Az Ügynökség belső vezetési és irányítási rendszere azonban lényegesen módosult. Kezdetben a négy önálló jogi személyiségű szervezet helyett létrehozott egyetlen intézmény hét igazgatóság és a vezérigazgató közvetlen irányítása alá tartozó belső ellenőri apparátussal kezdte működését. A végrehajtó szintű feladatokat változatlanul a honvédelmi szervezetekhez kihelyezett referatúrák látják el. Egyes sajátosan gazdálkodó szervezetek (intézmények, hivatalok) pénzügyi és számviteli rendszere, szakmai irányításuk az Ügynökség létrehozásával nem változott.

Az Ügynökség kezdeti működése során szerzett tapasztalatok alapján sor került az első „szervezeti finomhangolásra.

2007. március 01-én az Illetményszámfejtő, Adó- és Járulékelszámoló Igazgatóság, Ügyféltámogató és Utalási Osztály átszervezésre kerül. Az osztály „utalás” területe integrálódott az igazgatóság Számviteli, Statisztikai és Járulékelszámolási Osztály feladatrendjébe. Az osztály az „ügyféltámogatás” további feladatrendszerét megtartva, Ügyféltámogató Osztály megnevezéssel folytatta alaprendeltetés szerinti feladatait.

A HM Állami Egészségügyi Központ működési feltételeinek pénzügyi biztosítása érdekében 2007. június 01-i hatállyal 20 fő, majd 2007. szeptember 01-i hatállyal - az MH Radó György Honvéd Egészségügyi Központ Gazdálkodás Támogató és Pénzügyi Ellátó Referatúrájának megalakítása és a katonai szervezet pénzügyi biztosítása érdekében – újabb 10 fő létszámbővülés történt. Az Ügynökség rendszeresített létszáma így 555 főre változott.

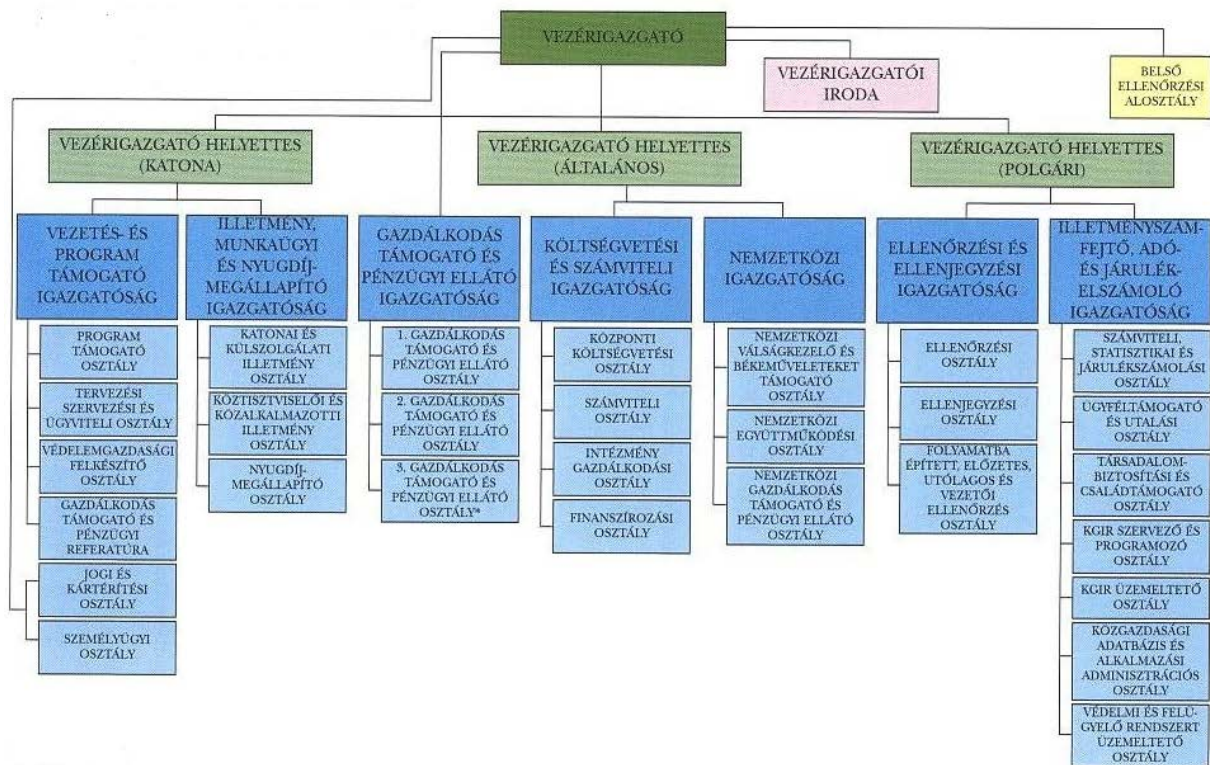
Az Ellenőrzési és Ellenjegyzési Igazgatóság új szervezeti elemeként jött létre 2008. március 01-én a FEUVE Osztály. Az igazgatóság rendszeresített létszámát nem változtatva, az Ellenjegyzési Osztály állományából 5 fővel került kialakításra a FEUVE Osztály.

A HM KPÜ felépítése a szervezeti korrekciót követően (2008. március 01.)

Ugyanebben az időszakban a Gazdálkodás Támogató és Pénzügyi Ellátó Igazgatóság gazdálkodás támogató és pénzügyi ellátó osztályainak száma a feladatok átszervezése következtében négyről háromra csökkent. Az Ügynökség rendszeresített létszáma változatlanul 555 fő .

2009. január 01-el alapvetően a Vezérigazgatóság személyi állományából, illetve új beosztások felvételével a vezérigazgató irányítási tevékenységének segítése érdekében megalakult a Vezérigazgatói Iroda 7 fővel. A vezérigazgató közvetlen irányítása mellett, a Vezérigazgatóság szervezeti elemeként, a belső ellenőrzési feladatok magasabb szintű ellátása érdekében megalakításra került a Belső Ellenőrzési Alosztály 3 fővel.

A HM KPÜ 2009. január 01-i szervezeti felépítése⁴¹

Szintén január 01-el a Nemzetközi Igazgatóság, Nemzetközi Együttműködési Osztály létszáma emelkedett 2 fővel. Az Ügynökség létszáma ezzel 563 főre módosult.

2009. június 01-el 6 szervezeti elemnél történt létszámváltozás. A Vezérigazgatói Iroda, a Belső Ellenőrzési Alosztály, a Jogi és Kártérítési Osztály, a Gazdálkodás Támogató és Pénzügyi Referatúra, a Nemzetközi Gazdálkodás Támogató és Pénzügyi Ellátó Osztály létszáma, illetve az MH ÖHP Gazdálkodás Támogató és Pénzügyi Ellátó Referatúra létszáma emelkedett. Az ügynökség rendszeresített létszám ezen módosítással 575 főre változott.

A Gazdálkodás Támogató és Pénzügyi Ellátó Igazgatóság 3. sz. Gazdálkodás Támogató és Pénzügyi Ellátó Osztálya 2010. március 01-el megszűnt és szervezeti elemei beolvadtak az 1. és 2. sz. Gazdálkodás Támogató és Pénzügyi Ellátó Osztályok állományába. Az Ügynökség létszáma változatlanul 575 fő.

4.) HM KPÜ rendeltetése, fő feladatai, működésének főbb jellemzői

Az Ügynökség felett az alapítói jogokat a honvédelmi miniszter, általános irányítói jogkört hivatali felettesként kezdetben a HM kabinetfőnök, a közvetlen szakmai irányítói jogkört a HM védelmi tervezési és infrastrukturális szakállamtitkár (HM VTI SZÁT) gyakorolja.

Az Ügynökség vezérigazgatója egyben a honvédelmi miniszter és a HM HVKF pénzügyi tanácsadója.

⁴¹ 2010.03. 31-ig

Az Ügynökség központi szervezeti elemei szorosan kapcsolódnak a tárcaszintű és a katonai felső vezetés rendszerének működéséhez. Így közvetlenül részt vesznek, vagy közreműködnek azok tevékenységében. Ilyen például a Nemzeti Katonai Stratégia, a Magyar Honvédség Idősügyi Stratégiája és az MH Humánstratégiájának kidolgozása.

4.1. A HM KPÜ alaprendeltetése, fő feladatai

Az Ügynökség alaprendeltetése a jogelőd HM PSZSZ-hez viszonyítva lényegében nem változott. A HM tárca és a katonai felső vezetés rendjében azonos helyet foglal el, mint amit a korábbi HM KPSZH képviselt. Természetesen az e közbe tartozó feladatok végzésében elsősorban az Ügynökség központi szervezeti elemei érintettek.

Az előzőknek megfelelően az Ügynökség legfontosabb feladatai között említhető a fejezeti szintű költségvetési tervjavaslatok összeállításától a beszámoló jelentés benyújtásáig minden ezzel összefüggő pénzügyi és számviteli természetű feladat megszervezése, koordinálása, illetve végrehajtása.

A finanszírozási feladatok fél évszázadot meghaladó múltra vezethetők vissza és kezdetektől fogva jelentkeznek. Ennek a funkciónak a tartalma (a fizető eszközök „beszerzésétől” a bankszámlakezelésen és forgalmazáson keresztül a pénztárszolgálat ellátásáig) alapvetően nem változott. Az utóbbi néhány évben a finanszírozás módszerei, illetve formái viszont jelentősen kiegészültek. Különösen a készpénzkímélő fizetési módok korszerűsödtek ebben az időszakban.

Hagyományos feladatok között kell említeni a személyi állomány illetményekkel és minden nemű pénzbeni járandóságokkal történő ellátását. E körben elsődleges helyen állnak az illetményrendszer fejlesztésével, „karbantartásával”, azaz a normatív szabályzók megújításának a feladatai.

Ide sorolhatók azok a feladatok is, amelyek az egyes állománycsoportokra jellemző, a személyi kiadások előirányzataival történő nagybani és operatív gazdálkodás menedzselését jelentik. Ehhez a feladatcsoportokhoz tartoznak a közterhek viseléséhez kapcsolódó teendők is.

Természetesen sorolhatók tovább az olyan nagy szakmai felkészültséget igénylő feladatok, feladatcsoportok, mint a nemzetközi kapcsolatokhoz kötődő pénzügyi és számviteli feladatok; FEUVE rendszer meghatározott körben történő működtetése és koordinálása; az ellenjegyzési funkció gyakorlása; az informatikai rendszer fejlesztése és működtetése; a peres ügyekben, a kártérítési és kártalanítási, illetve biztosítási ügyekben való eljárás és ezeken kívül még sok más feladat, kötelezettség.

Külön is említést érdemelnek a hatósági jellegű feladatok. Ide tartoznak változatlanul a nyugellátások és a társadalombiztosítási ellátásokkal kapcsolatos eljárási teendők.

4.2. Az Ügynökség létrehozását követő kisebb korrekciók és az új működési rend tapasztalatai:

Mint minden ilyen nagyléptékű struktúraváltás befejezése után, rendkívül fontos az első tapasztalatok feldolgozása. Az Ügynökség esetében erre 2007 szeptemberében került sor. Az erről készült összefoglaló jelentés szerint teljesült az az alapelv, hogy a megszűnő

szervezetek felszámolásával kapcsolatos sokrétű feladat elvégzése mellett, rendezett legyen a pénzügyi és számviteli feladatok folyamatos végzése, ne sérüljön a Magyar Honvédség pénzügyi biztosítása. Az értékelés szerint az átalakuló szervezet folyamatosan, zökkenőmentesen ellátta a személyi állományt, biztosította a katonai szervezetek működéséhez szükséges pénzeszközöket. Nem volt fennakadás a szabályozási és egyéb feladatok végzésében sem. A személyi mozgatások, beleértve a kiváltak ügyeinek intézését is, rendben zajlottak. A pénzügyi rendszer új szervezeti elemei a katonai hierarchia valamennyi szintjén – a jelentős szakmai leterheltség ellenére – képesnek bizonyultak a gazdasági vezetői funkció megjelenítésére, a katonai vezetés szakmai támogatására.

Az elvárásoknak megfelelően kialakultak a munkavégzés új keretei. Ezek közül a legfontosabbak:

- a működőképesség javítása, az informatikai lehetőségek jobb kihasználása,
- a felsőszintű szakmai szerepvállalás erősítése,
- a közgazdasági jelleg erősítése,
- a tárcaszintű programok kiemelt támogatása,
- a külső és belső (szakmai-) kapcsolatrendszer erősítése,
- az ügyfélbarát munkastílus.

A 2007-es év az Ügynökség működésének első – talán legnehezebb – éve. A szokásos pénzügyi és számviteli szakmai feladatok mellett különös jelentőséggel bírnak azok a kormányzati szintű döntések, amelyek jelentősen érintették az Ügynökség tevékenységét. Pl. a költségvetési gazdálkodásban a zárolások, az előző évvel azonos szintű előirányzat-maradvány kikötése, (maradványtartási kötelezettség), a bevételek nagyobb arányú elvonása, vagy a tartozás-állomány kezelésére vonatkozó rendelkezések.

Az átalakulással járó számos nehézség ellenére az év végére stabilizálódott az új, egységes pénzügyi szervezet, amelynek tevékenysége a gyakorlatban (is) eredményesnek bizonyult, jól vizsgázott. Kialakultak az új munkakapcsolatok, megszilárdultak a vezetés-irányítás munkafolyamatai.

A már hagyományos évértékelő és feladatszabó értekezletek (és ez alkalomra készített írásos dokumentációk) kitűnő lehetőséget kínálnak az Ügynökség tevékenységének megítélésére, a tapasztalatok hasznosítására, de nem utolsó sorban a „múlt” eseményeinek (az utókor számára történő) rögzítésére is.

A közelmúlt legfontosabb eseményei e dokumentumok alapján röviden a következők szerint foglalhatók össze:

- a vezetés és programtámogatási szakterületen pl. az „alapokmányok” (Alapító okirat, SZMSZ stb.) kidolgozásának befejezése, majd ezt követően ezek folyamatos aktualizálása, az Ügynökség kezelésében lévő vagyon teljes körű felmérése; elkészültek és megújultak az Ügynökség – egyre bővülő lehetőségeket rejtő – éves Kommunikációs Tervei; létrejött az Ügynökség szakkönyvtára;

- a személyügyi területen végbement nagyarányú mozgások rendezése; részvétel a tárca új Humánpolitikai Irányelvei és a Humánpolitikai Program kidolgozásában;
- zavartalanul folyt a jogszabály előkészítő-, a kártérítési és kártalanítási-, illetve az élet- és vagyonbiztosítási tevékenység;
- a költségvetési és számviteli szakterületen határidőre elkészültek a különböző szintű költségvetési tervjavaslatok és beszámoló jelentések; befejeződött a HM tárca feladatalapú 2009. és 2010. (+ 3 év) költségvetési tervjavaslatainak az összeállítása; megvalósult az elektronikus utalási rendszer (ELECTRA) alkalmazása; több hasonló célú döntés közül említést érdemel a – a pénzügyi számviteli folyamatok modernizációját jelképező – „elektronikus megszemélyesítő eszköz” (vagy ahogy a mindennapos szóhasználat nevezi: „elektronikus aláírás”) alkalmazása. A hatékonyabb gazdálkodás érdekeit szolgálta „a rendelkezésre állási díj” bevezetése.

A 2009. évben lényeges változások következtek be a költségvetési szervek gazdálkodásában. Módosult az Áht. Törvény született a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról. (2008. évi CV. tv., az un. „státusztörvény”) A költségvetési szerveket tevékenységük jellege alapján közhatalmi vagy közszolgáltató – azon belül közintézet (pl. oktatási intézet), vagy közintézmény (pl. múzeum) – költségvetési szervként kellett besorolni. Feladat-ellátásuk során gyakorolt funkciójuk szerint önállóan működő, vagy önállóan működő és gazdálkodó szervként tevékenykedhetnek Alapító okirataikat módosítani kellett. Jelentősen módosultak az alap-, a kiegészítő-, a kiegészítő- és a vállalkozási tevékenységekre, illetve a tervezésre, az ellenjegyzési funkció gyakorlására és a bevételek felhasználására vonatkozó szabályok is. (Kiemelkedik ezek közül: az intézményi költségvetés tervezésének a tárgyévet megelőző évre történő előre hozása; az ellenjegyzési jogkör kiterjesztése többek között a követelések előírására, a foglalkoztatási jogviszony létesítésre, az előirányzat módosításra; a bankszámla vezetés szabályai PM rendeletbe kerültek. stb.) Az államháztartás működéséről szóló 292/2009.(XII.19.) Korm. rendelet december 20.-án, egyes rendelkezései 2010. január 1.-én, illetve 2011-ben lépnek hatályba. A katonai gazdálkodás sajátos szabályait – a HM KPÜ tevékeny közreműködésével – új kormányrendelet állapította meg (346/2009.(XII.)). Ezen fontos új jogszabályok az alacsonyabb szintű rendelkezések (HM utasítások, szakintézkedések) szinte mindegyikének módosítását is indokoltá tette a 2009/2010. év fordulóján. Az Ügynökség vezetése kiemelt feladatként kezelte az ezzel kapcsolatos teendőket. (E sorok rögzítésekor vált ismeretessé az Áht. újabb – lényeges – módosítására irányuló kormányzati szándék, melynek lényege a költségvetési gazdálkodás rendszerének egyszerűbbé, átláthatóbbá tétele, a gazdálkodási szabályok szigorítása, a „státusztörvény” visszavonása, stb.)

NÉHÁNY JELLEMZŐ KÖLTSÉGVETÉSI ADAT (MFt.)

	2008.	2009.	2010.
Támogatás főösszege	302.100,0	277.962,1	262.410,9
OEP támogatás	12.300,0	10.966,0	12.317,0
Működési és felhalmozási bevétel	5.200,0	2.298,2	4.370,0
Kiadás főösszege	319.600,0	291.226,3	279.097,9
Hadfelszerelés-fejlesztési programok (FET)	-	29.396,0	29.110,0

Az illetmény, a munkaügyi és a nyugdíj-megállapítási szakterületen eredményesen folyt az illetményrendszer korrekciója, (a pótlékrendszer módosítása: szövetségi együttműködési pótlék bevezetése, a tűzszersz pótlék felemelése, a szolgálati időpótlék újbóli bevezetése, stb.); módosultak a hivatásos és szerződéses állomány egészségügyi szabadsága idejére járó illetmény megállapítási szabályok; fokozott erőfeszítések történtek a reálkeresetek csökkenésének megakadályozása érdekében (keresetkiegészítés, üdülési csekk, év végi ajándék utalvány; 2010.-ben a „melegétkezi utalvány” bevezetése stb.). A kormányrendelettel felemelésre került a garantált (minimál)bér összege; a közalkalmazottak 2010. évi 2 %-os (átmeneti) kereset kiegészítése, illetve az eseti kereset kiegészítés (meghatározott illetmény szint alatt két alkalommal 49.000 Ft). 2010. január 01-vel bevezetésre került a szerződéses állományt érintő „szerződés-hosszabbítási” díj; a Hjt. bővítette a díszelgési pótlékre jogosultak körét; személyi jövedelemadózárra vonatkozó szabályok módosulása miatt (azok hatásának részbeni korrigálása érdekében) felemelésre került az önkéntes egészségpénztári hozzájárulás mértéke; emelkedtek a ruházati költségtérítések mértékei és az iskolakezdési támogatás összege is; változtak a munkabajárási költségtérítés szabályai. A köztisztviselői állomány körében bevezetésre került a káffetéria rendszer; megváltoztak a külföldi napidíjak normatívái.

A nyugdíj megállapítás alapját képező szolgálati idő-számítás változásából származó sajátos feladatok különösen igénybe vették az érintett állományt;

- az illetményszámfejtés, adó- és járulék elszámolási-, illetve az informatikai rendszer területén jelentős fejlesztésre ennek az időszaknak az elején nem, csak később került sor. Az informatikai rendszer kezdetben a 90-es évek közepére jellemző színvonalat képviselte. Időközben több olyan fontos probléma merült fel, amelyek megoldása a HM KGIR „Verzióváltás”-tól voltak várhatóak. Ugyanakkor az információ áramlás ugrásszerű minőségi változását eredményezte a belső levelezési rendszer és a fájl-szerver. (Outlook, és a HM KPÜ portál kialakítása)

A HM KGIR verzióváltása öt éves előkészítés után 2010-re a megvalósítás fázisába érkezett. A sikeres közbeszerzési eljárás eredményeként 2009.06.26-án hatályba lépett a fejlesztési szerződés. A projekt szervezet megalakítása és szakmai munka párhuzamosan folyt.

Első ütemben a pénzügyi alrendszer került bevezetésre. A feladat összetettségére jellemző, hogy szakértői munkacsoportok (39 megbeszélésen) körülbelül 1560 óra/fő időt fordítottak a Magyar Honvédség követelményeinek pontosítására, a javasolt megoldások végelegesítésére. Augusztusban a HM átvette a pénzügyi alrendszer részletes tervét. Az ütemterv szerint szeptemberben és októberben a fejlesztés, novemberben a tesztelés és oktatás, decemberben a bevezetés előkészítése folyt. A feszes tempó miatt egyik munkafázis sem valósult meg hiánytalanul határidőre, így a lemaradást a következő lépésben pótolni kellett. Ez a feladatok torlódását jelentette, ami kivételes helytállást követelt mind a fejlesztők, mind a felhasználók részéről. A megvalósítás hiányosságait a tesztelés alatt kellett orvosolni, ami az oktatást nehezítette, és ez az alkalmazásba vétel során okozott gondot. Ezt mutatta, hogy a vészforgatókönyvben szerepelt a régi rendszer további üzemben tartására is, ám erre nem volt szükség. Az új rendszer éles indítása 2010. első munkanapján megtörtént.

E fegyvertény jelentőségét még jobban megvilágítja, hogy a HM kabinetfőnökének és a HM Honvéd Vezérkar főnökének a HM KGIR verzióváltásának előkészítésével és lebonyolításával összefüggő feladatok végrehajtásáról szóló 73/2009. (HK 18.) HM KF–HM HVKF együttes intézkedés 2009. október 30-án, a projektalapító dokumentum pedig 2009. december 10-én jóváhagyásra került. Tehát a projektszervezet addig informálisan, kvázi „önkéntes” alapon működött. Ez azért volt lehetséges, mert a pénzügyi alrendszert majdnem teljes egészében a HM KPÜ üzemelteti és alkalmazza.

A humán alrendszer bemutatójára 2009. november 11-12-én került sor. Ezt követően (62 szakértői megbeszélésen) körülbelül 2480 óra/fő időt vettek igénybe az egyeztetések, melynek eredményként a HM 2010. február 28-án elfogadta a humán alrendszer részletes tervét. A humán alrendszer a megvalósítása során a személyügyi munka számos – korábban informatikai eszközökkel nem támogatott – tevékenységének és folyamatának integrálására került sor. Ez azt jelentette, hogy nem csak a megoldások, de még a követelmények is folyamatosan formálódtak a megvalósítás során, ami az eredeti ütemterv újragondolását tette szükségessé. Így az optimista elképzeléssel szemben a 2010. október elsejei alkalmazásba vétel helyett a 2011. január elsejei átállás a kitűzött cél.

(Néhány jellemző adat a HM KPÜ Illetményszámfejtő, Adó-, és Járulékelszámoló Igazgatóság tevékenységére: 2008-ban 680.000 átutalás teljesítése, 1200 számítástechnikai munkaállomás üzemeltetése) 2009-ben olyan új fogalmakkal kellett megismerkedni mint például a (véltetően rövidéletűnek bizonyuló) „szuperbruttósítás”, amelynek lényege, hogy az összevont adóalap részét képezi a foglalkoztatói társadalombiztosítási járulék összeg is. A szuperbruttósítás és az adó-sávhatárok emelése és ezzel párhuzamosan az adómérték csökkenése – az előző évi bruttó illetmény változatlansága mellett – a 2010. évi nettó illetmények különböző mértékű emelkedését eredményezte. A nettó illetmények valamennyi adósávban – eltérő, 1%-tól 13%-ig terjedő mértékben – emelkedtek;

- az ellenőrzési és ellenjegyzési szakterületen megtörtént a szabályozók módosítása, a FEUVE rendszer működtetésének kiteljesedése, továbbfejlesztése (osztály szintű szervezet létrehozása), a tárcaszintű koordináció megvalósítása;

Ez utóbbi – kiemelten fontos – új keletű feladat megérdemli, hogy néhány mondattal részletesebben is kifejtésre kerüljön.

A folyamatba épített előzetes, (és) utólagos és vezetői ellenőrzés (FEUVE) fogalomköre hazánkban az államháztartási belső pénzügyi ellenőrzés rendszerének 2003-2004. évi EU-konform átalakítása óta ismert, ugyanis a rendszer fogalma ekkor került beépítésre a magyar szabályozókban is. A FEUVE az államháztartási belső pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszert jelent, melynek segítségével a költségvetési szerv a folyamatok végrehajtása során, folyamatba építve érvényesíti a feladatai ellátásához szükséges előirányzatokkal, létszámmal és vagyonnal való szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás követelményeit.

A FEUVE kiépítésének, valamint működésének feladatait HM utasítás szabályozza. A szabályozók módosítása következtében a HM KPÜ feladatává vált a HM szervek FEUVE rendszerének valamint a hozzá kapcsolódó folyamatlista kidolgozásának összehangolása. A közelmúltban konkretizálásra kerültek az érintett honvédelmi szervezetek FEUVE feladatai is;

- a nemzetközi szakterületen eredményesen folyt a tervező, ellátó tevékenység, kiemelten is a C-17 programban és a 2011-es soros EU elnökség „átvételének” előkészületi feladataiban való részvétellel; kiemelt feladat volt a nemzetközi szerepvállalásból adódó teendők ellátása, közreműködés a különféle NATO és EU bizottságokban (NAPMO LCF, NTG-FSG, GRF SRC, EU ATHENA Special Committee és EDA FEG) a különféle válságkezelő missziókban, (ezidőtájt a Magyar Honvédség személyi állományából mintegy 1100 fő vett részt ebben a speciális feladatban); A feladatkör újszerűségére és fontosságára tekintettel külön is szólni kell a nemzetközi válságkezelési és béketámogató műveletek pénzügyi biztosításáról. Ahogy hazánk mind szélesebb körben vált érintetté békepartnerségi vállalásaiban, két és többoldalú megállapodások alapján végrehajtott, valamint szövetségi kötelezettségeiből adódó nemzetközi szerepvállalásokban, úgy lett ez a feladatrendszer egyrészt mind összetettebb másrészt egyre inkább szabályozott, önálló ága a szolgáltatnak. Rutinná azonban sohasem vált, jellegéből adódóan soha nem is válhat. Az elmúlt tizenöt évben száznál is több kollégánk különböző műveleti területeken tevékenykedett.

E kiadvány összeállításakor 11 fő pénzügyi tiszt és tiszthelyettes teljesít szolgálatot a különféle missziókban. (Ciprus- UNFICYP; Bosznia-Hercegovina - EUFOR; Koszovo- KFOR, Afganisztán, Kongó, Nyugat-Szahara)

Az Ügynökség Nemzetközi Igazgatósága tervező, szervező és koordináló tevékenységével, úgy a külszolgálatot teljesítőkről, mint az itthoni hozzátartozókról való gondoskodás magas színvonalon valósul meg.

- a gazdálkodás támogatási és a pénzügyi ellátás területén előrehaladt a haderőreform II., befejező szakaszának megfelelő új utaltsági és működési rendszere kialakítása, az e területen leginkább elvárt ügyfélbarát munkastílus gyakorlati érvényesítése;

- sikeresen folytatódik a ZMNE-en és a Budapesti Corvinus Egyetemen – közelebbről a Védelemgazdasági Tanszéken – a szakember utánpótlás érdekében végzett képzés, felkészítés;

- valamennyi szakterületet érintő rendkívüli feladatot jelentettek az ÁEK megalakulásával és működésének megkezdésével kapcsolatos feladatok.

Összességében: a haderőreform két évtizedes folyamatának lezárulása után a pénzügyi és számviteli szerv(ek) átalakulása – 2010. közepére – befejezetnek tekinthető. Ebben a folyamatban a pénzügyi szervek rugalmasan reagáltak a környezeti változásokra, úgy, hogy a szakmai tevékenység hatékonysága javult, sikerült lépést tartani a „pénzügyi és számviteli kultúra” fejlődésével, a XXI. évszázad modernizálási követelményeivel, eleget tenni az előbbiekben körvonalazott elvárásoknak (a munka hatékonyságának növelése, az ésszerű takarékosság, a személyi állomány magasabb színvonalú ellátása, stb).

Az Ügynökség eredményes és sikeres tevékenységének tanújele, hogy az Állami Számvevőszék, illetve a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal által rendszeresen végrehajtott ellenőrzések során komolyabb hiányosságok nem merültek fel. Megnyugtató az a tapasztalati tény is, hogy az óhatatlanul előforduló szakmai problémákat az Ügynökség belső ellenőrzési rendszere idejekorán felfedi.

Az időszak eseményeire rányomta bélyegét pénzügyi-gazdasági válság. A kormány válságkezelő programja a legkülönbébb intézkedésekkel kívánta és kívánja ellensúlyozni a kieső költségvetési erőforrásokat, adóbevételeket. A HM tárca költségvetését ebben az időszakban zárolások jellemzik.

A költségvetési szerveknél minden szakterületen előtérbe kerül az ésszerű és takarékos gazdálkodás, a költséghatékony működés követelménye.

A 2010-es év közepén új gazdasági rendszer körvonalai rajzolódnak ki a – 2010. májusában hivatalba lépett – Kormány első akció tervében („29 pont”). A terv többek között az adózási rendszer számos elemének generális átalakítását, a közszférában a bérekre és a bérigazgatásra vonatkozó szabályok szigorítását, a takarékos gazdálkodás következetes megvalósítását tűzi ki célul. Előtérbe kerül a korrupció elleni küzdelem.

Az előzőek következtében dinamikusan változik a gazdasági szabályozó rendszer szinte minden eleme, kiemelten is az adó és járulékfizetési rendszer. Ezek rendkívüli erőfeszítéseket követelnek az Ügynökség teljes személyi állományától. A személyi és tárgyi feltételek azonban adottak az eredményes és sikeres munkavégzéshez – reményeink szerint – a következő évtizedekben is.

XI. Fejezet

HAGYOMÁNYAINK

1.) A pénzügyi szolgálat hagyományai

A pénzügyi és számviteli szervek, illetve szervezeti elemek kiválása a Honvédelmi Minisztériumból, intézményeiből és a katonai szervezetekből, jogi értelemben is önálló költségvetési szervezetté történő átalakítása, nemcsak pénzügyi szakmai tekintetben, a működés rendjében jelentette új típusú szolgálat kialakulását, hanem „külsőségeiben”, jelképeiben és PR tevékenységében is.

A hagyományápolás intézményes kereteinek megvalósítása, a személyi állomány katonai pénzügyhöz való kötődésének erősítése, a Magyar Honvédség katonai pénzügy-történetének-, hagyományainak ápolása, a szakmai tevékenység tárgyi emlékeinek gyűjtése, megőrzése, rendezése, közös érdek.

2001-ben a pénzügyi és számviteli szolgálat megalakulásának 50. évfordulója kitűnő alkalmat szolgáltatott arra, hogy a Honvédség nyilvánossága előtt bemutatkozzon ez a szolgálat, tárja fel a múltját, új szakmai kiadványaival tegye lehetővé a „jövőkutatást”, hagyományt teremtő rendezvényeivel segítse elő a személyi állomány együvé tartozásának erősítését. Állítson emléket azoknak, akik sokat tettek a pénzügyi és számviteli szolgálatért. Jelképeiben is meggazdagodva, sokoldalúan jutassa kifejezésre tevékenységének jellegét, sajátosságait.

A pénzügyi szolgálat történetének az arculatformálás, a PR munka szempontjából egyik kiemelkedő szakasza volt az ezredforduló és az azt követő néhány év. Találó a jelmondat az emlékszobában: „SINE PRAETERITIS FUTURA NULLA”. Múlt nélkül nincs jövő! Itt őrzik az Ügynökség a Magyar Köztársaság elnökétől a 2002. november 12-én kapott csapatzászlót és sok más emléktárgyat. A Lehel utcai objektum I. épület V. emeletének egyik termében és a lépcsőfordulókban a vitrinek helyet adnak számos relikviának, a sok évtizedes szakmai múltra emlékeztető jeleknek, tárgyakkal. A csapatzászló magasan kiemelkedő darabja az emlékhelynek, gyűjteménynek. Történelmünkben ez az első eset, hogy pénzügyi és számviteli szervezet ilyen elismerésben részesült.

A csapatzászló az adott alakulatot önmagában is megszemélyesítő jelkép, valamint egyúttal a legfontosabb jelképhordozó is. Ha elvész a zászló, elvész az alakulat is. A régebbi korokban ez a seregtest feloszlását vonta maga után. Az új zászlóhoz új (ám szintén régi hagyományokkal rendelkező) kollektív kitüntetési formák társulnak, a zászlószalagok. 1994. óta a köztársaság elnökének szalagja adományozói szalag. A honvédelmi miniszter fehér szalagja tiszteleti és megemlékező szalag. A HM Honvéd Vezérkar főnökének dúsan hímezett vörös szalagja kitüntető jellegű. (2004. november 16.) Erre a zászlóra kötött szalagot 2008. november 21.-én, a több évtizedes sikeres együttműködés elismeréseként, a „Katonai Pénzügy Napja” alkalmából – a pénzügyminiszter nevében – Dr. Aradi Zsolt, a Pénzügyminisztérium főosztályvezetője, majd 2009-ben a Magyar Államkincstár elnöke nevében Dr. Gárdos Csaba általános elnökhelyettes.

A csapatzászló a legmarkánsabb és a legmagasztosabb jelképe annak, hogy a pénzügyi és számviteli területen dolgozó tisztek, zászlósok, tiszthelyettesek, közalkalmazottak egységes egészet alkotnak. A csapatzászlóval szimbolikus befejezést nyert egy folyamat, az a törekvés, amelynek egyértelmű célja a HM Pénzügyi Számviteli Szolgálat, mint katonai szervezeti egység elismerése volt. Ez kézzel fogható bizonyítéka annak, hogy mind a civil, mind a katonai vezetés teljes bizalmát élvezzi a szolgálat személyi állománya.

A szolgálatnak a feladatait a jövőben is olyan színvonalon kell teljesítenie, amely alátámasztja, hogy rászolgál e kivételes elismerésre. A személyi állomány büszke lehet arra, hogy a szolgálat állományában teljesíti kötelességét, hivatását.

A szolgálat elismerésének jelentős momentuma az a miniszteri döntés [69/2001. (HK. 19.) HM ut.] mely szerint minden év november 16-a a „Pénzügyi és Számviteli Szolgálat Napja”. (Újabb elnevezéssel: a „Katonai Pénzügy Napja”) A személyi állomány ezen a napon

szolgáltatmentes. Így lehetőség van számos „szabadidős” program, kulturális és sportrendezvény szervezésére, jó esetben az e-napra időzített „Pénzügyi Bál” megtartására is. Ez utóbbiról csak annyit, hogy a múlt század 50-60-as éveinek elhalványult hagyományát sikerült feltámasztani. Jeles esemény ez is – különösen a fiatalok életében – hiszen a magas színvonalú rendezvényen, a Stefánia Palotában, ünnepélyes külsőségek között találkozhat a személyi állomány, a családtagok. A kulturált szórakozás, a kikapcsolódás, a pihenés és a regenerálódás jegyében zajlik az esemény. Hasonló célokat szolgál 2001. évtől a pénzügyi majális, juniális is. Itt a sportolni vágyók, a gyermekek érezhetik elemében magukat. Évről-évre óriási sikerrel zajlik a főzőverseny. Sajátos hangulatával a kiemelt rendezvények körébe sorolható a 3. TPSZI által korábban koordinált szolnoki „Gulyás Fesztivál” épp úgy, mint a 2. TPSZI által Székesfehérváron szervezett horgászverseny.

Nem lenne teljes a kép a pénzügyi és számviteli szolgálat teljes személyi állományát megmozgató rendezvényekről, ha nem esne szó a sportéletről. Nemes versengés ez a javából. Jó cél érdekében a legkülönbözőbb sportágakban, szervezett keretek között, hosszú évek óta – a mindenkori parancsnoki állomány példamutató részvételével – intenzíven folyik ez a tevékenység. Számos trófea – melyek a már említett emlékhely vitrinjeit díszítik – tanúskodik a személyi állomány „hozzáállásáról”.

Nem feledkezhetünk meg azokról a – múltidéző – emléktárgyakról sem, amelyek a lelkiismeretes, jól végzett munka elismerésének eszközei és egyben a szolgálat jelképei is. Ezek közül kiemelkedik a „Vezérhadbiztos az V. rangosztályból” (magyar katonai viselettörténeti tárgy), az „1881. mintájú magyar számvevőségi tisztviselői szablya” (M 1.3).

2008. végén tovább gazdagodott az emléktárgyak, elismerések tárháza. A 340/2008. HM KPÜ VIG intézkedés „rendszeresítette” a számvevőségi tisztviselői szablya 1:1 arányú változatát és „Az év pénzügyi tisztje” illetve „Az év pénzügyi tiszthelyettese” elismerő címmel járó emlékérmeket.

Szólni kell a szolgálat csapatkarjelzéseiről is.

A csapatkarjelzés új jelenség a Honvédség jelrendszerében. Az adott egység katonáit egymás és a külvilág felé azonosító jelzés újabb keletű használatát az egyszerűsödő és egységesedő egyenruha hívta életre.

A megelőző századokban a haderő és a fegyvernemek különböző egyenruhát viseltek. Így tehát az adott alakulatokat különféle színezésű ruhájuk, eltérő zsinórzatuk, parolijuk, sapkaszalagjuk és más ruházati elemek is megkülönböztették.

1989 után a honvédségnél a karjelzést vezették be, mint az alakulat által választott önazonosítót, amely azonban eredeti funkcióján túl, immáron az adott katonai szervezet testületi szellemét is hivatott erősíteni. Ez utóbbi érdekében a karjelzéseket nem központilag rendszeresítik, hanem – bizonyos határokon belül – minden egység maga dönthet annak formájáról és jeleiről.

Így került sor a 30/2003. (HK. 16.) HM KPSZH intézkedéssel rendszeresített „Pénzügyi és Számviteli Szolgálat” csapatkarjelzése bevezetésére. Az Ügynökség megalakulását követően hamarosan sor került a karjelzések megújítására is. A HM KPÜ vezérigazgatója a

225/2007. és 288/2007. HM KPÜ VIG intézkedéseivel rendszeresítette a HM KPÜ új csapat karjelzéseit.

A Magyar Honvédség Öltözködési Szabályzatának megfelelően 2007. év közepén került rendszeresítésre a „HM KPÜ csapatjelvénye” és a „HM KPÜ csapatérme” is. [289/2007. és 290/2007.(HK 17.) HM KPÜ VIG intézkedések]

Még az előző évezred végén született döntés a Pénzügyi és Számvetési Szolgálat saját, önálló kiadványának az összeállítására és megjelentetésére. Elsőként 2000 végén kerülhetett az olvasók kezébe a „Költségvetés Pénzügy Számvetés” c. szakmai kiadvány. Az akkori főigazgató „beköszöntőjével” így indult a folyóirat. A „...Kiadvány célja szolgálatunk elméleti és gyakorlati szakmai kérdéseinek, problémáinak elemzése, a pénzügyi és számviteli szakterület továbbfejlesztésének elősegítése. Módot nyújtunk minden közérdeklődésre számot tartó, szakterületünket közvetlenül, vagy közvetve érintő írás megjelentetésére. Felkínáljuk a lehetőséget a szolgálathoz nem tartozó, de a védelmi tervezéssel, gazdálkodással, vagyongelügyelettel, pénzügyi szakember-képzéssel foglalkozó szervezetek, szakmai fórumok véleményének kifejtésére, illetőleg megvitatására. Szándékunkban áll rendszeresen közreadni a különféle rendezvényekkel (gyakorlatokkal, konferenciákkal, tanfolyamokkal stb.) és a tudományos kutató tevékenységgel, kapcsolatos tapasztalatainkat is.”

A kiadvány második évfolyama az „50 éves szolgálat” jegyében íródott. Külön szám dolgozta fel a HM PSZSZ szervezeti struktúráját, részletes elemzésben foglalkozott a szakmai feladatrendszerrel. A kiadvány számos, igényes írással szolgálta és szolgálja a szakmai tevékenység színvonalának emelését, fejlődését.

Alig egy évvel később 2001. évben került kiadásra eseti kiadványként, a „MÉRLEG” első jubileumi” száma, majd ezt követően évente. A kiadvány rendszeresen tájékoztat a szervezeti-, a vezetői változásokról, a szakmai feladatokról, a szolgálatot érintő legfontosabb hazai és külföldi eseményekről. Számos színes fotó tanúskodik az ünnepi, kulturális és sporteseményekről, illetve az oktatás-, kiképzés történéseiről. Az első szám megjelenése óta – egy röpké kihagyással – kiadott „magazin” sokat változott tartalmában, terjedelmében. Az egyre gazdagabb színvonalasabb „újság” kedvenc olvasmányává vált nemcsak a személyi állomány, hanem a nyugdíjasok körében is.

Az utóbbi években vált rendszeressé az Ügynökség tervező-szervező munkájában az éves „Kommunikációs Terv” kidolgozása.

2.) A pénzügyi szolgálat és a nyugdíjasok

A katonai és szakmai hagyományok őrzésének és ápolásának fontos területe a nyugállományú tisztekkel, tiszthelyettesekkel és a nyugdíjas polgári dolgozókkal való kapcsolat, a szolgálatban szerzett tapasztalataik és emlékeik megtartása. Az Ügynökség vezetése ezért – a jogelődökhöz hasonlóan – megkülönböztetett figyelmet fordít a szolgálatukat, munkájukat befejezett állománnyal való kapcsolatok lehetőség szerint minél szélesebb körre való kiterjesztésére és ápolására.

A legszélesebb körű folyamatos kapcsolat tartásának természetesen határt szab a szolgálat mai, centrális felépítése és az is, hogy a nyugdíjasok nagy része az Ügynökségtől távoli

helyiségekben él. Emiatt nagyobb számú nyugdíjast csak esetenként – ahol a feltételek adottak – lehet összehívni. Ilyen volt pl. a szolgálat 50 éves fennállása alkalmából a Stefánia palotában rendezett jubileumi rendezvény, amelyen a szolgálat vezetése nagy létszámban látott vendégül nyugdíjasokat – köztük a szolgálat „alapító tagjait” – és emléktárggyal ajándékozta meg őket.

Az Ügynökség (és a jogelődök) vezetése rendszeres kapcsolatot tart a Honvédség Budapesti Nyugállományúak Klubja pénzügyi tagozatával és sokoldalúan segíti annak tevékenységét.

[A tagozat a nyugállományba helyezések számának növekedése nyomán 1982-ben 50 fővel alakult, s létszáma 2010-ben már 135 fő: 69 tiszt, 4 tiszthelyettes, 34 közalkalmazott, 28 családtag.]

A támogatás keretében az Ügynökség

- mindennapos technikai segítséget nyújt a működéshez (rendezvényi helyiség biztosítása, irodai, levelezési segítség stb.);
- a tagozatot visszatérően meghívja az aktív állomány kiemelkedő – e fejezetben már említett – rendezvényeire,
- a tagozat érdeklődésének kielégítésére rendszeresen tájékoztatást ad a szolgálat működéséről, a fontosabb változásokról;
- a tagozat éves beszámoló-, illetőleg közgyűlésein a legmagasabb szintű vezetőkkel képviselteti magát, szerez tudomást a tagozat munkájáról;
- esetenként elismerésben részesíti, megajándékozta a tagozat kiemelkedő munkát végző tagjait, aktivistáit;
- esetenként segítséget nyújt egyéb ügyekben, pl. a segítségre szorulóknak támogatásában, az elhunyt klubtagok temetésével kapcsolatos ügyekben stb.

Az Ügynökség egyetért a tagozat fő célkitűzéseivel (tevékenységének fő irányjaival) és pártfogóan támogatja azok teljesülését.

E fő célkitűzések a következők:

- kielégíteni a tagok közművelődési és szórakozási igényeit, segítséget nyújtani a szabadidejük hasznos eltöltéséhez,
- megfelelően képviselni a klubtagok érdekeit a Klub alapszabálya szerint;
- szervezni az idős, beteg klubtagok látogatását, közreműködni az elhunyt tagok temetésével kapcsolatos kegyeleti feladatok végzésében, és
- erősíteni a katonai-, pénzügyi hagyományok őrzését, a bajtársi szellemet és az együvé tartozás érzését.

Z Á R S Z Ó

A Szerkesztők 2010. június 30-i időponttal fejezték be a HM Közgazdasági és Pénzügyi Ügynökség és jogelődjei történetének feldolgozását. Az azóta eltelt időszakban – szervezeti korrekció keretében – lezajlott a pénzügyi szolgálat újabb átszervezése és felállításra került a HM Közgazdasági és Pénzügyi Hivatal.

A kiadvány nyilvánvalóan sokkal részletesebben, színesebben és gazdagabban is ábrázolhatta volna az elmúlt évtizedek eseményeit, történéseit. Terjedelmi okok miatt sok esemény kimaradt, vagy érdemeinél szerényebben szerepel, amiért szíves elnézést kér a Szerkesztő Bizottság.

A sokrétű szakmai tevékenység bemutatásával, az ebben kétségtelenül elért fejlődés és eredmények érzékeltetésével azonban, vélhetően az elkészült terjedelemben is sikerült megörökíteni a pénzügyi szolgálatnak a hadsereg életében betöltött fontos szerepét. Történeti kutatások igazolják, hogy a csapatoknál (a regimentnél) – a szigorú hierarchikus rendben – a pénzügyi szolgálat vezetőjét (a csapatszámvevőt) a parancsnok után a „harmadik” helyen jegyezték.

A történetírás ezekkel a sorokkal természetesen nem ért véget. Az újabb fejezetek megírására, az ehhez szükséges idő elteltével, az ezt követő időszakot jól ismerő szerző(k) közreműködésével kerülhet majd sor. Ehhez tanulságul szolgálhatnak a felhasznált dokumentumok előtalálásának, sok esetben azok hiányának, továbbá az emlékezet elhalványulásának nehézségei. Az ilyen gondok elkerülése érdekében fokozottabban szükséges megóvni a történeti értékű iratokat, de célszerű segítséget jelenthet az események rövidebb időszakokénti összegezése is. A kutatómunka folytatásához nagyban hozzájárulhat az a több ezer oldalnyi forrásmunka (kéziratok, CD lemezek, fotók, videofelvételek, a Hivatal saját szakmai kiadványai, doktori disszertációk, szakdolgozatok) amelyek – méltó helyen – a Hivatal könyvtárában kerültek elhelyezésre.

A megalakulás óta eltelt 60 év lezárásaként kegyelettel emlékezünk a szolgálat állományába tartozott és az időszak folyamán elhunyt személyekre. Tisztelettel gondolunk a már nyugállományba vonult tisztekre, tiszthelyettesekre és közalkalmazottakra is, akik évtizedekig tartó munkásságukkal nagymértékben hozzájárultak az egész szolgálat szakmai tevékenysége elismeréséhez, hírneve öregbítéséhez. Megkülönböztetett tisztelettel emlékezünk Szabó Imre ezredesre, aki e történet első sorait papírra vetette és Dr. Nyitrai Lajos vezérőrnagyra, aki az első „mecénása” volt e tevékenységnek. Különös köszönettel tartozunk Dr. Lontai Lajos nyá. altábornagynak is, aki „oroszlánrészt” vállalt a kiadvány megírásában és összeállításában.

Az elismerés hangján kell szólni a jelenleg szolgálatot teljesítő állományról is, akik a sokat és a dinamikus változó feladatokat napjainkban dicséretes elszántsággal, szorgalommal és felelősséggel teljesítik, s akik előtt nyitva áll a lehetőség a pénzügyi és számviteli szolgálat, a Hivatal megbecsülésének további növelésére.

TARTALOMJEGYZÉK

I. FEJEZET

A HADSEREG PÉZELLÁTÁSI ÉS PÉNZÜGYI VEZETÉSI RENDSZERE

A HONVÉDELMI MINISZTERIUM (HM) PÉNZÜGYI CSOPORTFŐNÖKSÉGÉNEK MEGALAKULÁSÁIG (1945-től 1949-ig)

- 1.) Általános helyzet
- 2.) A Gazdaszatközigazgatási Szolgálat feladata és felépítése
- 3.) A Honvédelmi Minisztérium anyagi szerveinek szerepe a tervezésben és a gazdálkodás vitelében
- 4.) A csapatok, intézetek, stb. pénz- és anyagellátási-, elszámolási rendszere

II. FEJEZET

AZ ANYAGI ÉS PÉNZÜGYI SZOLGÁLAT ÚJ RENDSZERE, A HM PÉNZÜGYI

CSOPORTFŐNÖKSÉG MEGALAKULÁSA ÉS ÖNÁLLÓVÁ VÁLÁSA

(1949-től 1950-ig)

- 1.) Előzmények és elvi alapok
- 2.) A hadsereg új típusú anyagi szolgálata rendszerének kiépítése, a pénzügyi szolgálat megalakítása
- 3.) A HM felsőszintű tervező, irányító anyagi szervei, a közöttük fennálló munkamegosztás és együttműködés alapjainak lerakása
- 4.) A Néphadsereg pénzügyi szolgálatának felépítése a megalakulásakor (1949-től 1950-ig)
- 5.) A pénzügyi szolgálat önállóvá válásának előzményei

III. FEJEZET

AZ ÖNÁLLÓVÁ VÁLT PÉNZÜGYI SZOLGÁLAT TARTÓS KIFORMÁLÓDÁSA

(1950-től 1956-ig)

- A.) A HM Pénzügyi Csoportfőnökség önállósulása
- B.) A HM Pénzügyi Csoportfőnökség Szervi Határozványa és feladatai
- C.) A szervezeti változások a Pénzügyi Csoportfőnökségen, a minőségi változások főbb területei

IV. FEJEZET

A PÉNZÜGYI CSOPORTFŐNÖKSÉG TÖRTÉNETE

(1956. augusztustól 1957. július végéig)

- 1.) Az 1956. augusztus 8. és október 23. közötti időszak
- 2.) Az 1956. október 23. és november 3. közötti időszak
- 3.) Az 1956. december 10. és 1957. január 24. közötti időszak
- 4.) Az 1957. január 25. és július 31. közötti időszak

V. FEJEZET

A PÉNZÜGYI CSOPORTFŐNÖKSÉG (FŐNÖKSÉG) TÖRTÉNETE

(1957. augusztustól 1967. decemberig)

- 1.) A Pénzügyi Csoportfőnökség (Pénzügyi Főnökség) szervezeti felépítésének és létszámviszonyainak alakulása
- 2.) A Pénzügyi Csoportfőnökség (Pénzügyi Főnökség) tevékenysége
  - 2.1.) A pénzgazdálkodás sajátosságai és változásai 1957-től 1967-ig
  - 2.2.) Az illetményekkel, bérekkel, a katonák nyugdíjával kapcsolatos változások
  - 2.3.) A szabályozási tevékenység
  - 2.4.) A Pénzügyi Csoportfőnökség (Főnökség) jogi tevékenysége
  - 2.5.) A számvitel és a gépi adatfeldolgozás fejlődése
  - 2.6.) Az építő csapatok létrehozásával és a népgazdaság megsegítésével kapcsolatos feladatok
- 3.) A Pénzügyi Csoportfőnökség (Főnökség) a felső vezetés rendszerében

VI. FEJEZET

A PÉNZÜGYI FŐNÖKSÉG (PÉNZÜGYI SZOLGÁLATFŐNÖKSÉG)

(1968. és 1980. között)

- 1.) Szervezeti és létszám viszonyok
- 2.) A költségvetési gazdálkodás
- 3.) A személyi állomány járandóságai
- 4.) A Pénzügyi Főnökség egyéb tevékenysége
- 5.) A számvitel és a gépi adatfeldolgozás fejlődése 1968. és 1980. között

- 6.) A pénzügyi állomány utánpótlása
- 7.) A Pénzügyi Főnökség a felső vezetés rendjében

VII. FEJEZET

A PÉNZÜGYI SZOLGÁLATFŐNÖKSÉG TÖRTÉNETE 1981-TŐL A HADSREGFELSŐ VEZETÉSI RENDSZERÉNEK 1990-ES ÁTALAKÍTÁSÁIG

- 1.) Szervezeti és létszámváltozások
- 2.) A HM Pénzügyi Szolgálatfőnökség feladatai
- 3.) A feladatok teljesítése

VIII. FEJEZET

A HONVÉDELMI MINISZTERIUM ÉS A MAGYAR HONVÉDSÉG PÉNZÜGYI SZERVEZETEINEK TÖRTÉNETE 1990-től 1996-ig

- 1.) A Pénzügyi és Számviteli Szolgálat szervezeti felépítésének és létszámának alakulása
- 2.) Az MH KPF (PÜSZCSF) helye és szerepe a katonai gazdálkodás vezetési, irányítási rendszerében
- 3.) A működés rendje és a feladatok 1990. és 1996. között
- 4.) A személyi állomány pénzbeni járandóságait (illetmények, bérek, stb.) érintő események és változások

IX. FEJEZET

AZ ÚJ TIPUSÚ PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI SZOLGÁLAT LÉTREJÖTTE ÉS MŰKÖDÉSE (1996-tól 2006-ig)

- 1.) Az új szervezeti struktúra és a létszámok alakulása
- 2.) A HM PSZSZ helye és szerepe a katonai gazdálkodás irányításában, vezetésében és végrehajtásában
- 3.) Változások a HM PSZSZ szervezeti struktúrájában, működésében
- 4.) A HM PSZSZ tevékenységének fő jellemzői és azok változása
- 5.) A személyi állomány pénzbeni járandóságait (illetmények, bérek stb.) érintő események és változások
- 6.) Változások a személyi állomány egyéb pénzbeni járandóságaiban
- 7.) A hivatásos állomány nyugdíjszabályainak változása
- 8.) A honvédelmi szervezetek gazdálkodásának számvitele

- 9.) A pénzügyi és számviteli ellenőrzés
- 10.) Nemzetközi feladatok teljesítése
- 11.) A Honvédség által a személyi állománynak okozott károk megtérítése
- 12.) A hivatásos állomány kártérítési felelőssége
- 13.) A pénzügyi és számviteli szolgálat szakember utánpótlása és szakképzése
- 14.) A honvédelmi szervezetek gazdálkodásának információs rendszere

X. FEJEZET

A HM KÖZGAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI ÜGYNÖKSÉG LÉTREHOZÁSA ÉS MŰKÖDÉSE 2007-TŐL 2010. KÖZEPÉIG

- 1.) A HM PSZSZ megszűnésének és a HM KPÜ létrehozásának körülményei
- 2.) Az új szervezeti struktúrával szembeni követelmények
- 3.) A HM KPÜ szervezeti felépítése
- 4.) A HM KPÜ rendeltetése, fő feladatai, működésének főbb jellemzői

XI. FEJEZET

HAGYOMÁNYAINK

- 1.) A pénzügyi szolgálat hagyományai
- 2.) HM Közgazdasági és Pénzügyi Ügynökség és a nyugdíjasok

ZÁRSZÓ

TARTALOMJEGYZÉK

FONTOSABB FORRÁSMUNKÁK, DOKUMENTUMOK

RÖVIDÍTÉSEK

FONTOSABB
FORRÁS MUNKÁK, DOKUMENTUMOK

- 1.) Dr. Lontai Lajos nyá. vezérőrnagy: A HM Pénzügyi Csoportfőnöksége és utódszervezeteinek története (Kézirat: HM KPÜ Szakkönyvtár; „Költségvetés, Pénzügy, Számvitel” I/1., II/1., III/1-2.)
- 2.) Tájékoztató: „A HM Pénzügyi és Számviteli Szolgálat felépítése, vezetése és működési rendszere” („Költségvetés, Pénzügy, Számvitel” Különszáma, 2003. július)
- 3.) „A honvédelem négy éve 1994-98.” Zrínyi Kiadó
- 4.) Internetes portál (hm.gov.hu./hírek) 2009.04.14.
- 5.) Év értékelő, feladatszabó értekezletek anyagai.(208/2007. HM KPÜ VIG intézkedés; 129/2008. HM KPÜ VIG intézkedés; a 2008. évi feladatok végrehajtásának értékeléséről és a 2009. évi feladatokról szóló HM KPÜ VIG intézkedés-tervezet)
- 6.) Dr. Bolykiné Megyeri Judit: „A HM Pénzügyi Szolgálatának története” (HM KPÜ szakkönyvtár)
- 7.) A HM Pénzügyi és Számviteli Szolgálat Alapító Okirata, 36/1996. (HK 24.) HM Határozat
- 8.) „Javaslat a HM Pénzügyi és Számviteli Szolgálat átalakítására” (HM KPÜ Irattár. Nyt. szám: 379/57/2006.)
- 9.) „Összefoglaló jelentés a HM PSZSZ átalakításával kapcsolatos feladatok végrehajtásáról” (HM KPÜ Irattár. nyt. szám: 938/76/2007.)
- 10.) A HM Közgazdasági és Pénzügyi Ügynökség Kollektív Szerződése. (Nyt. szám:12/229)
- 11.) A HM Szervezeti és Működési Szabályzata (1985)
- 12.) A HM Hatásköri Szabályzata (1985)
- 13.) A HM Közgazdasági és Pénzügyi Ügynökség Szervezeti és Működési Szabályzata (Nyt. szám: 12/102)
- 14.) A HM Közgazdasági és Pénzügyi Ügynökség (Kiadmányozási, Feladat- és) Hatásköri Jegyzéke (Nyt. szám: 791/8/2007)
- 15.) A HM Közgazdasági és Pénzügyi Ügynökség alapításáról szóló 119/2006. (HK 23.) HM határozat
- 16.) A HM Szervezeti és Működési Szabályzata [A 82/2007. (MK 108.) HM utasítással

módosított 82/2006. (MK 94.) HM utasítás.]

- 17.) A 2329/2004. (XII. 21.) Korm. határozatban meghatározott szervezeti korszerűsítéssel és létszámcsökkentéssel összefüggő feladatokról szóló 6/2005. (HK 4.) HM utasítás
- 18.) „Költségvetés Pénzügy Számvitel” I-X. évfolyam (HM KPÜ szakkönyvtár)
- 19.) „MÉRLEG” I-IX. évfolyam (HM KPÜ szakkönyvtár)

RÖVIDÍTÉSEK

Ámr.	Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. r.; 292/2009.(XII.19.) Korm. r.
BM	Belügyminisztérium
EU	Európai Unió
Hjt.	A Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény
HM	Honvédelmi Minisztérium
HM HMRS	HM Humán Resources Management System (Integrált humánpolitikai alrendszer)
HM KGIR	HM Költségvetés Gazdálkodás Információs Rendszer
HM KPSZH	HM Központi Pénzügyi és Számviteli Hivatal
HM KPÜ	HM Közgazdasági és Pénzügyi Ügynökség
HM PüSZCSF	HM Pénzügyi és Számviteli Csoportfőnökség
HM VGF	HM Védelemgazdasági Főosztály
HM VTISZÁT	HM Védelemi Tervezési és Infrastrukturális Szakállamtitkár
HVK	Honvéd Vezérkar
Hvt.	A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény
IAJI	Illetményszámfejtő, Adó és Járulékszámoló Igazgatóság
IM	Igazságügyi Minisztérium
IMNYI	Illetmény, Munkaügyi és Nyugdíjmegállapító Igazgatóság
Kjt.	A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
KSZI	Költségvetési és Számviteli Igazgatóság
Ktv.	Köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény
MÁK	Magyar Államkincstár
MH	Magyar Honvédség
MH KPF	MH Közgazdasági és Pénzügyi Főnökség
MHP	Magyar Honvédség Parancsnoksága

MN	Magyar Néphadsereg
MNB	Magyar Nemzeti Bank
Mt.	Munka Törvénykönyve
NATO	Észak Atlanti Szerződés Szervezete (North Atlantic Treaty Organization)
PüCSF	Pénzügyi Csoportfőnökség
PüF	Pénzügyi Főnökség
PüSZF	Pénzügyi Szolgálatfőnökség
PÜSZNYK	Pénzügyi Számító és Nyugdíjmegállapító Központ
SGSZ	Sajátosan Gazdálkodó Szervezet
SZOT	Szakszervezetek Országos Tanácsa
VPTI	Vezetés- és Program Támogató Igazgatóság
PIAR	Pénzügyi Információs és Adatfeldolgozási Rendszer
FEUVE	Folyamatba épített, Előzetes, Utólagos és Vezetői Ellenőrzés
PM	Pénzügyminisztérium
Pa.	Polgári alkalmazott
SZMSZ	Szervezeti és Működési Szabályzat